

Fingrid Oyj:n voimalaitosten ja sähkövarastojen järjestelmätekni- sten vaatimusten VJV 2024 ja SJV 2024 vahvistaminen

Asianosainen

Fingrid Oyj (jäljempänä 'Fingrid')

Vireilletulo

14.6.2024

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa Suomessa järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltija Fingridin Energiavirastolle toimittamat, tämän päätöksen liitteenä oleviin voimalaitosten ja sähkövarastojen järjestelmätekniin vaatimuksiin sisältyvät ehdot.

Kantaverkonhaltija Fingridin tulee soveltaa voimalaitosten järjestelmätekniä vaatimuksia (VJV 2024) tämän päätöksen antamispäivästä lähtien ottaen huomioon Euroopan komission asetuksen (EU 2016/631, jäljempänä 'RfG-verkkosääntö') tuotannon verkkoliitäntävaatimuksia koskevan verkkosäännön vaatimukset.

Kantaverkonhaltija Fingridin tulee soveltaa sähkövarastojen järjestelmätekniä vaatimuksia (SJV 2024) tämän päätöksen antamispäivästä lähtien ottaen huomioon verkkosäännön yhtenevät tavoitteet tasapuolisten ja syrjimättömien kilpailuolosuhteiden takaamisesta sähkön sisämarkkinoilla; sähköjärjestelmän käyttövarmuuden varmistamisesta; ja yhtenäisten liityntäehtojen luomisesta verkkoliitynnöille. Nykyinen verkkosääntö ei aseta erillisiä vaatimuksia sähkövarastoille.

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Energiavirasto voi muuttaa tätä päätöstä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013, jäljempänä 'valvontalaki') 13 §:n 1 momentin mukaisesti uudella päätöksellä.

Selostus asiasta

Fingridin vahvistuspyyntö

Fingrid on 14.6.2024 Energiavirastoon saapuneella sähköpostiviestillä pyytänyt Energiavirastoa vahvistamaan Fingridin voimalaitosten järjestelmätekniiset vaatimukset (VJV2024) ja sähkövarastojen järjestelmätekniiset vaatimukset (SJV 2024). Vahvistuspyynnön mukaan voimalaitosten järjestelmätekniiset vaatimukset perustuvat RfG-verkkosääntöön. Sähkövarastojen järjestelmätekniiset vaatimukset on asetettu ensimmäisen kerran kansallisella tasolla vuonna 2019 ja ne perustuvat suuntaajakytketyille voimalaitoksille annettuihin

vaatimuksiin. Euroopan unionin säätämät verkkosäännöt eivät tällä hetkellä aseta vaatimuksia sähkövarastoille.

Vahvistuspyynnön mukaan Fingrid on päivittänyt voimalaitosten järjestelmäteknisiä vaatimuksia kansallisilla lisäyksillä, jotka huomioivat RfG-verkkosäännön asettamat velvoitteet. Kansallisilla lisäyksillä täydennetään tai täsmennetään RfG-verkkosäännössä asetettujen vaatimusten vähimmäistasoa. Fingrid on päivittänyt sähkövarastojen järjestelmäteknisiä vaatimuksia muutoksilla, jotka mukailevat voimalaitosten järjestelmäteknisiin vaatimuksiin tehtyjä muutoksia. Lisäksi Fingrid asettaa uusia sähkövarastoja koskevia kansallisia vaatimuksia, jotka eivät kosketa voimalaitosten järjestelmäteknisiä vaatimuksia.

Vahvistuspyynnön mukaan Fingrid on järjestänyt RfG-verkkosäännön mukaisen julkisen kuulemisen huhtikuussa 2024 ja huomioinut kuulemisen aikana annetut kommentit vaatimusten valmistelussa.

Energiavirasto toteaa, että Fingrid on toimittanut vahvistuspyynnön RfG-verkkosäännön mukaisesti.

Lausunnot

Lausuntopyyntö 19.6.2024 vahvistettavista ehdoista

Energiavirasto varasi 19.6.2024 Fingridin asiakkaille ja muille sidosryhmille tilaisuuden lausua vahvistettavista voimalaitosten järjestelmäteknisistä vaatimuksista ja sähkövarastojen järjestelmäteknisistä vaatimuksista. Määräaikaan 16.8.2024 mennessä Energiavirasto vastaanotti kahdeksan (8) lausuntoa. Lausunnon antoivat Better Energy Finland Oy, Caruna Oy ja Caruna Espoo Oy, Abo Energy Suomi Oy, Elenia Verkko Oyj, Kemijoki Oy, Fortum Power and Heat Oy, Vestas Wind Systems A/S, LNC International. Määräajan jälkeen saapui yksi (1) lausunto SMA Solar Technology AG:lta.

Energiavirasto toimitti 16.8.2024 saadut lausunnot ja määräajan jälkeen saapuneen lausunnon Fingrid Oyj:lle tiedoksi ja pyysi samassa yhteydessä Fingrid Oyj:tä täydentämään ehdotustaan VJV 2024- ja SJV 2024-ehdoiksi. Fingrid Oyj toimitti päivitetyn ehdotuksensa VJV 2024- ja SJV 2024-ehdoiksi sekä vastineen annettuihin lausuntoihin 13.9.2024.

Fingrid ehdotti 14.10.2024 oma-aloitteisesti täsmennystä sähkövarastojen järjestelmäteknisten vaatimusten (SJV 2024) kohtiin 14.1.4 ja 14.1.5.

Fingrid toimitti Energiavirastolle lopullisen ehdotuksen voimalaitosten järjestelmäteknisistä vaatimuksiksi (VJV 2024) ja sähkövarastojen järjestelmäteknisistä vaatimuksiksi (SJV 2024) vahvistettavaksi 17.10.2024.

Lausuntopyyntö pp.kk.2024 Energiaviraston valmistelemasta päätösluonnoksesta

[Lisätään kuulemisen jälkeen]

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 3 §:n 9 kohdan mukaan verkonhaltijalla tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraistasähköverkkotoimintaa tässä verkossa.

Sähkömarkkinalain 8 §:n 1 momentin mukaan Energiavirasto määrää sähköverkkoluvassa yhden kantaverkonhaltijan järjestelmävastavaksi kantaverkonhaltijaksi.

Sähkömarkkinalain 45 §:n 1 momentin mukaan järjestelmävastaava kantaverkonhaltija vastaa Suomen sähköjärjestelmän teknisestä toimivuudesta ja käyttövarmuudesta siten, että sähköjärjestelmä toimii luotettavasti ja varmasti sekä huolehtii valtakunnalliseen tasehallintavastuuseen kuuluvista tehtävistä ja valtakunnallisesta taseselvityksestä tarkoituksenmukaisella ja sähkömarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla (järjestelmävastuu). Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tulee ylläpitää ja kehittää järjestelmävastuun piiriin kuuluvia toimintojaan ja palveluitaan sekä ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkoaan ja muita järjestelmävastuun hoitamiseen tarvittavia laitteistojaan sekä yhteyksiä toisiin verkoihin siten, että sähköjärjestelmä ja järjestelmävastuun piiriin kuuluvat palvelut toimivat luotettavasti, varmasti ja tehokkaasti ja että edellytykset tehokkaasti toimiville kansallisille ja alueellisille sähkömarkkinoille sekä Euroopan unionin sähkön sisämarkkinoille voidaan turvata.

Sähkömarkkinalain 45 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaava kantaverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja voimalaitosten, energiavarastojen ja kuormien sekä sähköverkkojen liittämiseksi sähköjärjestelmään sekä sähköjärjestelmän ja siihen liitettyjen voimalaitosten, energiavarastojen, kuormien ja sähköverkkojen käyttämiseksi. Ehtoja voidaan soveltaa yksittäistapauksissa sen jälkeen, kun Energiavirasto on ne vahvistanut sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisesti. Vahvistettuja ehtoja voidaan soveltaa muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Sähkömarkkinalain 45 §:n 4 momentin mukaan tarkempia säännöksiä järjestelmävastuun toteuttamistavasta ja sisällöstä voidaan antaa ministeriön asetuksella.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013)

Valvontalain 10 §:n 1 momentin mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa verkonhaltijan, järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksenhaltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelumenetelmät ennen niiden käyttööntamista:

...

6) järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi.

Valvontalain 12 §:n 1 momentin mukaan sähköverkonhaltijaan ja järjestelmävastaavaan kantaverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään:

- 1) sähkömarkkinalaissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä;
- 2) sähkökauppa-asetuksessa sekä sen nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä ja delegoituissa säädöksissä;
- 4) kantaverkonhaltijaan kohdistuvassa lainvoimaisessa päätöksessä, joka on annettu yhteistyövirastoasetuksen 6 artiklan 10 kohdan nojalla.

Valvontalain 12 a §:n 1 momentin mukaan Energiaviraston tulee julkaista 10 ja 11 §:ssä tarkoitetut vahvistuspäätökset. Vahvistuspäätöksen yhteydessä on julkaistava yksityiskohtaiset tiedot 10 §:ssä tarkoitettujen verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirto- ja jakelupalvelusta perittävien maksujen määrittämistä koskevista menetelmistä ja kustannuksista.

Valvontalain 12 a §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston on ennen 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Jos vahvistuspäätöksen antamista edeltävästä julkisesta kuulemisesta on säädetty 2 §:ssä tarkoitetussa Euroopan unionin lainsäädännössä, sovelletaan julkisen kuulemisen järjestämiseen unionin lainsäädännössä säädettyä menettelyä.

Valvontalain 13 §:n 1 momentin mukaan Energiavirasto voi muuttaa vahvistuspäätöstä antamallaan uudella päätöksellä, jonka käsittely on tullut vireille vahvistuspäätöksen kohteen hakemuksesta tai Energiaviraston omasta aloitteesta. Määräajaksi annettua vahvistuspäätöstä voidaan muuttaa päätöksen kohteen tai

Energiamarkkinaviraston aloitteesta ja toistaiseksi voimassa olevaa vahvistuspäätöstä Energiamarkkinaviraston aloitteesta, jos:

- 1) päätöksen kohde on antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat vaikuttaneet päätöksen sisältöön;
- 2) muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen;
- 3) muutos perustuu muutoksenhakutuomioistuimen antamaan ratkaisuun;
- 4) muutokseen on painava syy päätöksen antamisen jälkeen tapahtuneen olosuhteiden olennaisen muutoksen johdosta;
- 5) muutokseen on painava syy vanhentuneiden ehtojen tai hinnoittelujärjestelyjen uudistamisen johdosta; tai
- 6) muutos on tarpeen Suomea sitovan kansainvälisen veloitteen täytäntöön panemiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kantaverkonhaltijan järjestelmävastuusta (655/2013)

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen kantaverkonhaltijan järjestelmävastuusta (655/2013, jäljempänä 'järjestelmävastuuasetus') 5 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tehtävänä on määritellä sähköjärjestelmässä ylläpidettävä käyttövarmuustaso ja ylläpitää siihen liittyviä teknisiä vaatimuksia Euroopan unionin sekä alueellisten ja kansallisten mitoitussääntöjen mukaisesti sekä sopia sähköjärjestelmän teknisen toimivuuden turvaavista menettelytavoista sähköjärjestelmässä toimivien osapuolten kanssa.

Perustelut

Fingrid on sähkömarkkinalain 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettu sähköverkonhaltija, jolle Energiavirasto on antanut päätöksellään 19.1.2015 (Dnro 831/410/2013) luvan harjoittaa sähköverkkotoimintaa kantaverkossa. Samalla päätöksellä Energiavirasto on määrännyt Fingridin järjestelmävastaavaksi kantaverkonhaltijaksi. Järjestelmävastuusta säädetään sähkömarkkinalain 45 §:ssä sekä sen nojalla annetussa.

Järjestelmävastuuasetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tehtävänä on määritellä sähköjärjestelmässä ylläpidettävä käyttövarmuustaso ja ylläpitää siihen liittyviä teknisiä vaatimuksia Euroopan unionin sekä alueellisten ja kansallisten mitoitussääntöjen mukaisesti sekä sopia sähköjärjestelmän teknisen toimivuuden turvaavista menettelytavoista sähköjärjestelmässä toimivien osapuolten kanssa.

Sähkömarkkinalain yleisten veloitteiden osalta Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 18 §:n mukaan verkonhaltijan on tarjottava sähköverkkonsa palveluita sähkömarkkinoiden osapuolille

tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Palveluiden tarjonnassa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Kantaverkonhaltijan tehtävä on lisäksi sähkömarkkinalain 40 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella kantaverkon suunnitteleminen ja rakentaminen sekä ylläpitäminen siten, että verkko täyttää Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut verkon käyttövarmuutta ja luotettavuutta koskevat vaatimukset.

Energiavirasto toteaa, että järjestelmävastuuta koskevassa sähkömarkkinalain 45 §:ssä ja järjestelmävastuuasetuksessa asetetaan järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle tiettyjä järjestelmävastuuseen liittyviä tehtäviä ja vastuita, jotka heijastuvat järjestelmäteknisiin vaatimuksiin. Virasto toteaa tältä osin, että sähkömarkkinalain 45 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaava kantaverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja voimalaitosten, energiavarastojen ja kuormien liittämiseksi sähköjärjestelmään sekä sähköjärjestelmän ja siihen liitettyjen voimalaitosten, energiavarastojen ja kuormien käyttämiseksi. Edelleen järjestelmävastuuasetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tehtävänä on määritellä sähköjärjestelmässä ylläpidettävä käyttövarmuustaso ja ylläpitää siihen liittyviä teknisiä vaatimuksia.

Lain esitöiden (HE 318/2022 vp) 45 §:n 2 momenttia koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että järjestelmävastaavan tulee voida järjestelmävastuun toteuttamiseksi asettaa tarpeellisia ehtoja voimalaitosten, energiavarastojen ja kuormien liittämiseksi sähköjärjestelmään sekä sähköjärjestelmän ja siihen liitettyjen voimalaitosten, energiavarastojen ja sähkökäyttäjien kuormien käyttämiseksi. Esimerkiksi kuormien tai sähköverkkojen irtikytkeminen voi olla tarpeen häiriötilanteissa ja sähköpulatilanteissa. Sillä estetään pahempien häiriöiden syntyminen ja turvataan sähkön saanti tärkeille kohteille.

Valvontalain 10 §:n 1 momentin 6 kohdan perusteella Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot.

Koska vahvistuspyynnössä on kyse valvontalain 10 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisista ehdoista, Energiavirasto toteaa, että ehtoja koskee etukäteisen valvonnan periaate, joka perustuu sähkömarkkinadirektiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 7 kohdan vaatimukseen. Sähkömarkkinalain ja valvontalain esitöiden mukaan (HE 20/2013 vp, valvontalain 10 §:n yksityiskohtaiset perustelut) etukäteinen toimivalta merkitsee, ettei etukäteisen toimivallan piiriin kuuluvia ehtoja saa ottaa käyttöön, ennen kuin Energiavirasto on antanut niitä koskevan vahvistuspäätöksen.

Valvontalain 12 §:n 1 momentin mukaan järjestelmävastaavaan kantaverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään (1) sähkömarkkina-asetuksen 12 artiklan 1 momentin nojalla annetuissa säännöksissä, (2) sähkökauppa-asetuksen 12 artiklan 1 momentin nojalla annetuissa, täytäntöönpanosäädöksissä ja delegoiduissa säädöksissä ja (4) kantaverkonhaltijaan kohdistuvassa lainvoimaisessa päätöksessä, joka on annettu yhteistyövirastoasetuksen 6 artiklan 10 kohdan nojalla.

Fingrid on toimittanut Energiavirastolle pyynnön vahvistaa voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV 2024) ja sähkövarastojen järjestelmätekniset vaatimukset (SVV 2024).

Vahvistuspyynnön mukaiset voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV 2024) perustuvat Euroopan komission asetukseen (EU 2016/631) tuottajien verkkoliitännäsvaatimuksia koskevasta verkkosäännöstä. Lisäksi vaatimukseen on tehty useita muutoksia, jotka ovat luonteeltaan kansallisia lisäyksiä. Selvyyden vuoksi Energiavirasto toteaa, että asetukset on sisällöllisesti oikeudellisesti suoraan sovellettava ja vaatimukset on sisällytetty nyt vahvistettavana olevaan asiakirjaan. Energiaviraston toimivallassa on vahvistaa asetusten velvoitteet siltä osin, kun ne sisältävät edellä mainitussa valvontalain 10 §:ssä mainittuja ehtoja.

Energiavirasto katsoo, että Fingrid Oyj:n voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV 2024) perustuvat vahvistuspyynnön mukaisesti Euroopan komission asetukseen tuotannon verkkoliitännäsvaatimuksia koskevasta verkkosäännöstä (EU 2016/631) ja kansalliseen sähkömarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön kansallisina lisäyksinä asetettujen järjestelmäteknisten vaatimusten osalta.

Energiavirasto toteaa sähkövarastoja koskevien järjestelmävaatimusten osalta, että Fingrid Oyj:n esittämällä tavalla eurooppalaiset liittynän verkkosäännöt eivät tällä hetkellä aseta vaatimuksia sähkövarastoille. Sähkövarastojen järjestelmäteknisissä vaatimuksissa on kuitenkin huomioitu eurooppalaisten liittynän verkkosääntöjen yhtenevät tavoitteet; tasapuolisten ja syrjimättömien kilpailuolosuhteiden takaaminen sähkön sisämarkkinoilla, sähköjärjestelmän käyttövarmuuden varmistaminen sekä yhtenäisten liittymäehtojen luominen verkkoliittymöille. Lisäksi sähkövarastojen järjestelmäteknisissä vaatimuksissa on huomioitu kansallisen lainsäädännön asettamat velvoitteet. Energiavirasto toteaa myös, että kansallisessa lainsäädännössä sähkövarastoihin sovelletaan tässä yhteydessä, mitä liittymisen ehdoista on säädetty.

Energiavirasto on varannut Fingridin asiakkaille ja mahdollisille muille sidosryhmille tilaisuuden lausua Fingridin VJV 2024 ja SVV 2024 -ehdotuksesta. Fingrid on muuttanut vaatimuksia lausunnoista ilmenneiden kommenttien perusteella ja muilta osin perustellut vaatimuksia.

Energiavirasto on arvioinut voimalaitosten järjestelmäteknisiä vaatimuksia (VJV 2024) ja sähkövarastojen järjestelmäteknisiä vaatimuksia (SJV 2024) Fingridin toimittamien tietojen ja saapuneiden lausuntojen perusteella.

Energiavirasto katsoo, että voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV 2024) ja sähkövarastojen järjestelmätekniset vaatimukset (SJV 2024) voidaan Energiaviraston toimivalta huomioiden näin ollen vahvistaa valvontalain 10 §:n mukaisesti.

Energiavirasto toteaa, että virasto voi edellä esitetyllä tavalla muuttaa nyt annettavaa päätöstä valvontalain 13 §:n 1 momentin nojalla. Energiavirasto toteaa myös, että tästä päätöksestä huolimatta teknisten vaatimusten valvonta kuuluu Energiaviraston suorittaman jälkikäteisen valvonnan piiriin.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 3 § 9 kohta, 8 § 1 mom. ja 45 § 1–2 ja 4 mom.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 § 1 mom. 6 kohta, 12 § 1 mom., 12 a § ja 13 § 1 mom.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kantaverkonhaltijan järjestelmävuastuusta (655/2013) 5 §:n 2 mom.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Liitteet	Valitusosoitus Fingrid Oyj:n voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV 2024) Fingrid Oyj:n sähkövarastojen järjestelmätekniset vaatimukset (SJV 2024)
Jakelu	Fingrid Oyj
Tiedoksi	